

ΑΡΧΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

(ΥΠΟΘΕΣΗ ΑΡ. 1/2012(3))

ΑΥΤΕΠΑΓΓΕΛΤΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΟΝ ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ «ΣΙΓΜΑ»

Ημερομηνία Απόφασης: 18 Απριλίου, 2012

Ενώπιον: κ.κ. Ανδρέα Πετρίδη, Εκτελεστικού Προέδρου, Αρτέμη Αρτεμίου, Αντιπροέδρου, Ανδρέα Κωνσταντινίδη, Χρυσανγής Αργυρού, Μαίρης Κουτσελίνη, Τίτου Κολώτα και Σπυρούλας Χριστοδούλου, Μελών.

ΑΠΟΦΑΣΗ

Στην παρούσα υπόθεση η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου εξετάζει αυτεπάγγελτα τις από μέρους του οργανισμού πιθανές παραβάσεις των Κανονισμών **21(5)**, **21(6)**, **22(1)**, **26(στ)** και **32(3)(α)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Οι πιο πάνω Κανονισμοί αναφέρουν:

21.–(5) «Οι σταθμοί έχουν την ευθύνη να διασφαλίζουν ότι οι τηλεθεατές ή ακροατές είναι πάντοτε ενήμεροι σχετικά με το περιεχόμενο του προγράμματος που παρακολουθούν.»

21.–(6) «Οι σταθμοί εξασφαλίζουν όπως τα προγράμματα τα οποία μεταδίδονται εντός της οικογενειακής ζώνης είναι κατάλληλα για όλο το κοινό, συμπεριλαμβανομένων και των παιδιών κάτω των δεκαπέντε ετών.»

22.–(1) «Με βάση τα κριτήρια που αναφέρονται στους παρόντες Κανονισμούς δίνονται προειδοποιήσεις σχετικά με τη φύση της εκπομπής, είτε αυτή βρίσκεται χρονικά εντός της οικογενειακής ζώνης είτε εκτός. Η προειδοποίηση αυτή έχει τρεις μορφές –

(α) Γραπτή προειδοποίηση στον ημερήσιο Τύπο και στα ραδιοτηλεοπτικά περιοδικά,

(β) ακουστική (λεκτική) πριν από την έναρξη της εκπομπής,

(γ) οπτική, με οπτική ένδειξη κάθε δέκα λεπτά στο κάτω αριστερό μέρος της οθόνης ως εξής:

- (i) (K) σε παρένθεση χρώματος πράσινου για προγράμματα κατάλληλα για γενική παρακολούθηση
- (ii) (12) σε παρένθεση χρώματος κίτρινου για προγράμματα ακατάλληλα για άτομα κάτω των δώδεκα ετών
- (iii) (15) σε παρένθεση χρώματος μπλε για προγράμματα ακατάλληλα για άτομα κάτω των δεκαπέντε ετών
- (iv) (18) σε παρένθεση χρώματος κόκκινου για προγράμματα ακατάλληλα για άτομα κάτω των δεκαοκτώ ετών
- (v) (A) σε παρένθεση για προγράμματα έντονου ερωτικού περιεχομένου.»

26.-(στ) «Στις ψυχαγωγικές εκπομπές απαγορεύονται οι μεταδόσεις σκηνών ακραίας βίας.»

32.-(3)(α) «Απαγορεύεται η μετάδοση προγραμμάτων εντός οικογενειακής ζώνης που ενδέχεται να βλάψουν σοβαρά τη σωματική, πνευματική ή ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων και ειδικότερα προγραμμάτων που περιέχουν ερωτικές σκηνές ή σκηνές βίας.»

Ύστερα από σχετική απόφαση, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, με επιστολή της ημερομ. 13/1/2012, έθεσε ενώπιον του οργανισμού τις διερευνώμενες παραβάσεις. Στην εν λόγω επιστολή αναφέρονται, μεταξύ άλλων και τα πιο κάτω:

«Εάν επιθυμείτε να υποβάλετε οποιοσδήποτε εξηγήσεις και/ή παραστάσεις και/ή τις θέσεις σας αναφορικά με τις ως άνω πιθανές παραβάσεις, καλείσθε όπως τις υποβάλετε υποχρεωτικά γραπτώς στην Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, το αργότερο εντός σαρανταπέντε (45) ημερών, από τη λήψη της παρούσας επιστολής.

Σε περίπτωση που επιθυμείτε να επιθεωρήσετε, προς τον πιο πάνω σκοπό, το διοικητικό φάκελο της υπόθεσης, παρακαλείσθε όπως ενημερώσετε άμεσα την Αρχή και εν πάση περιπτώσει, εντός επτά (7) ημερών από την ημερομηνία λήψης της παρούσας επιστολής, για να καθοριστεί η ημερομηνία και η ώρα της επιθεώρησης.

Εάν η Αρχή δεν λάβει οποιαδήποτε απάντηση μέσα στην καθορισμένη προθεσμία, δύναται να προχωρήσει στη λήψη απόφασης χωρίς την απάντησή σας».

Οι διερευνώμενες παραβάσεις που τέθηκαν υπόψη του οργανισμού παρουσιάζονται πιο κάτω:

1. Στις **22/9/2011**, μεταξύ των ωρών **21:20 – 22:15**, ο σταθμός μετέδωσε επεισόδιο της κυπριακής σειράς **«Άσπρα Μπαλόνια»**, κατά τη διάρκεια του οποίου προβλήθηκαν σκηνές **ακραίας βίας**, κατά παράβαση του **Κανονισμού 26(στ)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Συγκεκριμένα, κατά τη διάρκεια του εν λόγω επεισοδίου προβλήθηκε σκηνή απόπειρας βιασμού. Δυο εύσωμοι άνδρες πλησίασαν από πίσω νεαρή κοπέλα καθώς περπατούσε αμέριμνη, την ακινητοποίησαν, τη φίμωσαν κλείνοντάς της το στόμα και τα μάτια, την αναισθητοποίησαν την έσυραν με τη βία σε αυτοκίνητο και την οδήγησαν σε ερημική περιοχή. Της αφαίρεσαν με τη βία τα ρούχα και της επιτέθηκαν. Στη συνέχεια την εγκατέλειψαν αβοήθητη στην ερημική περιοχή. Σημειώνεται ότι η σκηνή διαδραματιζόταν κατά τη διάρκεια της νύχτας.

2. Στις **25/9/2011**, μεταξύ των ωρών **18:30 – 20:25**, ο σταθμός μετέδωσε εντός οικογενειακής ζώνης επεισόδιο της κυπριακής σειράς **«Άσπρα Μπαλόνια»**, κατά τη διάρκεια του οποίου προβλήθηκαν σκηνές, **χωρίς ο σταθμός να διασφαλίζει ότι οι τηλεθεατές είναι πάντοτε ενήμεροι σχετικά με το περιεχόμενο του προγράμματος που παρακολουθούν**, αφού το επεισόδιο έφερε σήμανση (**Κ**), ενώ κατά τη διάρκειά του **μεταδόθηκε οπτικό υλικό χωρίς αυτό να ανταποκρίνεται στη σήμανση**, κατά παράβαση του **Κανονισμού 21(5)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Συγκεκριμένα, κατά τη διάρκεια του εν λόγω επεισοδίου προβλήθηκε σκηνή απόπειρας βιασμού. Δυο εύσωμοι άνδρες πλησίασαν από πίσω νεαρή κοπέλα καθώς περπατούσε αμέριμνη, την ακινητοποίησαν, τη φίμωσαν κλείνοντάς της το στόμα και τα μάτια, την αναισθητοποίησαν την έσυραν με τη βία σε αυτοκίνητο και την οδήγησαν σε ερημική περιοχή. Της αφαίρεσαν με τη βία τα ρούχα και της επιτέθηκαν. Στη συνέχεια την

εγκατέλειψαν αβοήθητη στην ερημική περιοχή. Σημειώνεται ότι η σκηνή διαδραματιζόταν κατά τη διάρκεια της νύχτας.

Επιπλέον, προβλήθηκε σκηνή στην οποία δυο γεροδεμένοι και σωματώδεις άνδρες επιτέθηκαν και ξυλοκόπησαν άλλο νεαρό άνδρα. Το θύμα κατέληξε αιμόφυρτο.

3. Στις **25/9/2011**, μεταξύ των ωρών **18:30 – 20:25**, ο σταθμός μετέδωσε εντός οικογενειακής ζώνης επεισόδιο της κυπριακής σειράς **«Άσπρα Μπαλόνια»**, κατά τη διάρκεια του οποίου προβλήθηκαν σκηνές που **δεν ήταν κατάλληλες για όλο το κοινό, συμπεριλαμβανομένων και των παιδιών κάτω των δεκαπέντε ετών**, κατά παράβαση του **Κανονισμού 21(6)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π.10/2000).

Ισχύουν τα γεγονότα του υποστοιχείου 2.

4. Στις **25/9/2011**, μεταξύ των ωρών **18:30 – 20:25**, ο σταθμός μετέδωσε εντός οικογενειακής ζώνης επεισόδιο της κυπριακής σειράς **«Άσπρα Μπαλόνια»**. Πριν από την έναρξη του επεισοδίου ο σταθμός μετέδωσε την ακουστική προειδοποίηση **«το πρόγραμμα που ακολουθεί είναι κατάλληλο για γενική παρακολούθηση»** καθώς και την οπτική ένδειξη **(Κ)**. **Ωστόσο η προειδοποίηση που δόθηκε δεν ανταποκρίνεται στο περιεχόμενο του επεισοδίου**, αφού κατά τη διάρκειά του μεταδόθηκε λεκτικό περιεχόμενο ακατάλληλο για ανηλίκους κατά παράβαση του **Κανονισμού 22 (1)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Ισχύουν τα γεγονότα του υποστοιχείου 2.

5. Στις **25/9/2011**, μεταξύ των ωρών **18:30 – 20:25**, ο σταθμός μετέδωσε εντός οικογενειακής ζώνης επεισόδιο της κυπριακής σειράς **«Άσπρα Μπαλόνια»**, κατά τη διάρκεια του οποίου μεταδόθηκαν σκηνές **ακραίας βίας**, κατά παράβαση του

Κανονισμού 26(στ) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Ισχύουν τα γεγονότα του υποστοιχείου 2.

6. Στις **25/9/2011**, μεταξύ των ωρών **18:30 – 20:25**, ο σταθμός μετέδωσε εντός οικογενειακής ζώνης επεισόδιο της κυπριακής σειράς **«Άσπρα Μπαλόνια»**, κατά τη διάρκεια του οποίου προβλήθηκαν σκηνές βίας, **που ενδέχεται να βλάψουν σοβαρά τη σωματική, πνευματική ή ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων**, κατά παράβαση του **Κανονισμού 32(3)(α)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Ισχύουν τα γεγονότα του υποστοιχείου 2.

7. Στις **28/9/2011**, μεταξύ των ωρών **14:14 – 15:15**, ο σταθμός μετέδωσε εντός οικογενειακής ζώνης επεισόδιο της κυπριακής σειράς **«Άσπρα Μπαλόνια»**, κατά τη διάρκεια του οποίου προβλήθηκαν σκηνές, **χωρίς ο σταθμός να διασφαλίζει ότι οι τηλεθεατές είναι πάντοτε ενήμεροι σχετικά με το περιεχόμενο του προγράμματος που παρακολουθούν**, αφού το επεισόδιο έφερε σήμανση **(Κ)**, ενώ κατά τη διάρκειά του **μεταδόθηκε υλικό χωρίς αυτό να ανταποκρίνεται στη σήμανσή του**, κατά παράβαση του **Κανονισμού 21(5)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Συγκεκριμένα, μετά τη γαμήλια δεξίωση το νιόπαντρο ζευγάρι αποχωρεί. Ο σύζυγος σπρώχνει τη σύζυγό του στο δωμάτιο και ακολουθεί ο εξής διάλογος (σημειώνεται ότι ο γάμος γίνεται παρά τη θέληση της νεαρής γυναίκας):

- Καρφώθηκες, που να σε πάρει ο διάβολος. Έχεις κάτι μούτρα μέχρι το πάτωμα.
- Συγγνώμη που δεν είμαι ηθοποιός. Τί κατάλαβες τώρα με όλα αυτά τα καρακιοζιλίκια; Δεν θα με έχεις ποτέ. Αυτό σ' αρέσει;
- Αυτό θα το δούμε. Γδύσου.

- Τί; Δεν υπάρχει καμία περίπτωση να κάνουμε έρωτα. Ούτε τώρα, ούτε ποτέ.
- Πας ένα στοίχημα;

Μετά την τελευταία του φράση ο άντρας χαστουκίζει τη γυναίκα, η οποία πέφτει.

Ο διάλογος διεξάγεται σε έντονο ύφος.

Η συγκεκριμένη σκηνή έχει διάρκεια 32 δευτερολέπτων.

Σε επόμενη προβάλλεται η νεαρή κοπέλα να κλαίει καθισμένη στο κρεβάτι και δίπλα της να ξαπλώνει ο άντρας, ενώ μεταξύ τους γίνεται ο ακόλουθος διάλογος:

- Θέλω να τζοιμούμαι σε ξεχωριστό κρεβάτι. Για όσο καιρό κρατήσει τούτο το караγκιοζιλίκι.
- Δεν κατάλαβες καλά. Εγώ είμαι αυτός που θα σε ανεχτεί. Γι' αυτό σκάσε και ξάπλωσε τώρα, εντάξει; Και πρόσεξε, δεν θέλω να πάρει κανείς χαμπάρι τίποτα. Ειδικά η ανηψιά μου και η ξαδέρφη μου. Εδώ θα κοιμάσαι κούκλα μου, είτε σ' αρέσει είτε όχι.
- Ήντα άνθρωπος είσαι εσύ; Πραγματικά, πώς εμπόρεσες να μου το κάμεις τούτο το πράμα;
- Εύκολα, όπως στις πόρνες. Α! και για να είμαι και δίκαιος, περίμενε λίγο...δικά σου.

Της ρίχνει στα μούτρα χαρτονομίσματα.

- Πάρ' τα, μάζεψέ τα, είναι το χαρτζιλίκι σου. Και μην διανοηθείς να σκεφτείς ότι θα δουλέψεις έτσι; Από 'δω και πέρα αυτή θα είναι η δουλειά σου.

Ο άντρας ξεσπά σε γέλια.

Η εν λόγω σκηνή είχε διάρκεια 1 λεπτό και 27 δευτερόλεπτα.

8. Στις 28/9/2011, μεταξύ των ωρών 14:14 – 15:15, ο σταθμός μετέδωσε εντός οικογενειακής ζώνης επεισόδιο της κυπριακής σειράς «Άσπρα Μπαλόνια», κατά τη διάρκεια του οποίου προβλήθηκαν σκηνές που δεν ήταν κατάλληλες για όλο το κοινό, συμπεριλαμβανομένων και των παιδιών κάτω των δεκαπέντε ετών,

κατά παράβαση του **Κανονισμού 21(6)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π.10/2000).

Ισχύουν τα γεγονότα του υποστοιχείου 7.

9. Στις **28/9/2011**, μεταξύ των ωρών **14:15 – 15:15**, ο σταθμός μετέδωσε εντός οικογενειακής ζώνης επεισόδιο της κυπριακής σειράς **«Άσπρα Μπαλόνια»**. Πριν από την έναρξη του επεισοδίου ο σταθμός μετέδωσε την ακουστική προειδοποίηση **«το πρόγραμμα που ακολουθεί είναι κατάλληλο για γενική παρακολούθηση»** καθώς και την οπτική ένδειξη **(Κ)**. **Ωστόσο η προειδοποίηση που δόθηκε δεν ανταποκρίνεται στο περιεχόμενο του επεισοδίου**, αφού κατά τη διάρκειά του μεταδόθηκε λεκτικό περιεχόμενο ακατάλληλο για ανηλίκους κατά παράβαση του **Κανονισμού 22 (1)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Ισχύουν τα γεγονότα του υποστοιχείου 7.

10. Στις **28/9/2011**, μεταξύ των ωρών **14:15 – 15:15**, ο σταθμός μετέδωσε εντός οικογενειακής ζώνης επεισόδιο της κυπριακής σειράς **«Άσπρα Μπαλόνια»**, κατά τη διάρκεια του οποίου προβλήθηκαν σκηνές βίας, **που ενδέχεται να βλάψουν σοβαρά τη σωματική, πνευματική ή ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων**, κατά παράβαση του **Κανονισμού 32(3)(α)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Ισχύουν τα γεγονότα του υποστοιχείου 7.

Η δικηγόρος του οργανισμού, κ. Βαρτενή Κασαπιάν (Χρίστος Πατσαλίδης), με επιστολή της ημερομ. **24/2/2012** υπέβαλε γραπτώς παραστάσεις/εξηγήσεις, οι οποίες επισυνάπτονται ως Παράρτημα Α'. Στην επιστολή αναφέρεται, μεταξύ άλλων, η επιθυμία να παραστεί ενώπιον της Αρχής Ραδιοτηλεόρασης κατά την εξέταση της παρούσας υπόθεσης εκπρόσωπος του οργανισμού.

Η Αρχή με επιστολή της ημερομ. 9/4/2012 (Παράρτημα Β'), δεν έκανε δεκτό το προαναφερθέν αίτημα του οργανισμού λόγω της αλλαγής στη διαδικασία εξέτασης και εκδίκασης των υποθέσεων για την οποία ήδη ο οργανισμός είχε ενημερωθεί με επιστολή της Αρχής Αρ. Φακ. 5.11.02 και ημερομ. 17/11/2010. Επίσης η Αρχή τόνισε ότι, κατά την εκδίκαση της υπόθεσης, θα λάβει υπόψη την επιστολή της δικηγόρου του οργανισμού, ημερομηνίας 24/2/2012, με την οποία τοποθετείται επί των πιθανών παραβάσεων εναντίον του οργανισμού.

Έχουμε μελετήσει με μεγάλη προσοχή όλα τα ενώπιόν μας στοιχεία και περιστατικά και κατόπιν προσεκτικής παρακολούθησης του προγράμματος με τα σχετικά επεισόδια κρίνουμε ότι:

Στις **22/9/2011** μεταξύ των ωρών **21:20–22:15**, στις **25/9/2011** μεταξύ των ωρών **18:30–20:25** και στις **28/9/2011** μεταξύ των ωρών **14:14–15:15** στα πλαίσια επεισοδίων της κυπριακής σειράς «Άσπρα Μπαλόνια» προβλήθηκαν σκηνή ακραίας βίας, όταν δυο εύσωμοι άνδρες επιτέθηκαν σε νεαρή κοπέλα και τη βίασαν, σκηνή λεκτικής-ψυχολογικής και σωματικής βίας άνδρα προς γυναίκα καθώς και σκηνές βίας που ενδέχεται να βλάψουν σοβαρά τη σωματική, πνευματική ή ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων και οι οποίες προβλήθηκαν εντός οικογενειακής ζώνης. Περαιτέρω, ο οργανισμός δεν διασφάλισε ότι οι τηλεθεατές ήταν πάντοτε ενήμεροι σχετικά με το περιεχόμενο του προγράμματος που παρακολουθούν και δεν εξασφάλισε ότι τα προγράμματα που μεταδίδονται εντός οικογενειακής ζώνης είναι κατάλληλα για όλο το κοινό, συμπεριλαμβανομένων και των παιδιών κάτω των 15 ετών.

Η Αρχή απορρίπτει τους ισχυρισμούς του οργανισμού, όπως δηλώνονται στη σελ.1 παραγρ.1-2 της επιστολής της δικηγόρου του σταθμού (ημερομ. 24/2/2012 και η οποία επιστολή επισυνάπτεται ως Παράρτημα Α'), ότι δηλαδή, εφόσον η σειρά σημείωσε μεγάλη επιτυχία, θεωρείται πολύ αξιόλογη, προσεγμένη, ποιοτική και ότι το περιεχόμενό της δεν είναι ακατάλληλο για παιδιά κάτω των 15 ετών.

Η Αρχή επισημαίνει ότι το εάν μια σειρά έχει τηλεθέαση ή όχι δεν καθορίζει ταυτόχρονα και την καταλληλότητα της σειράς για όλο το κοινό, περιλαμβανομένων και παιδιών κάτω των δεκαπέντε ετών και σημειώνει ότι ακόμα και εάν η εν λόγω σειρά λαμβάνει υψηλά νούμερα τηλεθέασης, δεν συνεπάγεται ότι αυτή, και στη συγκεκριμένη περίπτωση τα επίδικα επεισόδια, δεν παραβιάζουν πρόνοιες της σχετικής νομοθεσίας. Στις περιπτώσεις των προγραμμάτων υψηλής τηλεθέασης, ο οργανισμός οφείλει να είναι ακόμη πιο προσεκτικός όσον αφορά στα όσα μεταδίδει, αφού από την παραβίαση της νομοθεσίας επηρεάζονται αριθμητικά περισσότεροι τηλεθεατές. Εν πάση περιπτώσει, στην προκειμένη περίπτωση, κρίνονται τα συγκεκριμένα επεισόδια όπως μεταδόθηκαν στις 22/9/2011, 25/9/2011 και 28/9/2011 και όχι η σειρά στο σύνολό της.

Σε ό,τι αφορά στους ισχυρισμούς του οργανισμού ότι «η συγκεκριμένη σειρά είναι καθαρά κοινωνικοδραματική και σκοπό έχει να προβάλει την κυπριακή κοινωνία στην αληθινή της διάσταση χωρίς εξιδανικεύσεις και ωραιοπλασίες. Ως εκ τούτου, είναι αναμενόμενο ότι μεταξύ των ηρώων υπάρχουν και χαρακτήρες οι οποίοι δεν είναι ιδανικά πλασμένοι και επίσης ότι προβάλλονται, μεταξύ άλλων, και σκηνές λυπηρές και/ή διάλογοι έντονοι με λεκτικές επιθέσεις και/ή αντιπαραθέσεις και/ή στιγμές απόγνωσης, πάντοτε όμως εντός λογικών πλαισίων και χωρίς υπερβολή», η Αρχή σημειώνει τα ακόλουθα: η όποια απεικόνιση της πραγματικότητας και των κοινωνικών προβλημάτων που προβάλλονται μέσω των κοινωνικών σειρών, θα πρέπει να διαμορφώνονται ανάλογα με την ώρα μετάδοσης της κάθε σειράς. Όσον αφορά στο ότι μεταξύ των ηρώων υπάρχουν και χαρακτήρες που δεν είναι ιδανικά πλασμένοι (όπως πιο πάνω ισχυρίζεται ο οργανισμός), η Αρχή διευκρινίζει ότι μέσω των σειρών ενδέχεται να προβάλλονται «καλοί», «κακοί» ακόμη και «πολυδιάστατοι» χαρακτήρες (χαρακτήρες «κακοί» με καλά στοιχεία και το αντίθετο). Ωστόσο, σύμφωνα με το Νόμο και τους Κανονισμούς απαγορεύεται η προβολή βίαιων συμπεριφορών ή σκηνών που ενδέχεται να βλάψουν την ανάπτυξη των ανηλίκων και ειδικότερα προγραμμάτων που περιέχουν ερωτικές σκηνές ή σκηνές βίας. Συγκεκριμένα, οι τηλεοπτικές σειρές οι οποίες προβάλλονται εντός οικογενειακής ζώνης θα πρέπει να τηρούν τους κανόνες της οικογενειακής ζώνης, με

σημαντικότερο αυτόν της προστασίας των ανηλίκων. Αποτελεί σεβασμό προς τον ανήλικο τηλεθεατή η μη προβολή οπτικοακουστικού υλικού που ενδέχεται να επηρεάσει αρνητικά τα παιδιά. Οι τηλεοπτικοί οργανισμοί επιβάλλεται να είναι ιδιαίτερα προσεκτικοί όσον αφορά στα προγράμματα που μεταδίδουν τις ώρες που παρακολουθούν ανήλικοι, προκειμένου να μη στιγματίσουν ανεπανόρθωτα την παιδική ψυχή. Επομένως, η προβολή σκηνών βίας εντός οικογενειακής ζώνης, απαγορεύεται αφού καθιστά το πρόγραμμα μη κατάλληλο για όλο το κοινό, συμπεριλαμβανομένων και των παιδιών κάτω των δεκαπέντε ετών.

Αναφορικά με τον ισχυρισμό της Δικηγόρου του οργανισμού ότι ο όρος «ακραία βία» παραπέμπει στην προβολή βίας σε υπερβολικό και εκτεταμένο βαθμό, η Αρχή επισημαίνει ότι ο βιασμός είναι η πλέον ακραία μορφή βίας. Απορρίπτει επίσης τον ισχυρισμό ότι η βίαιη πράξη απλώς υπονοήθηκε, δεν προβλήθηκε καθ' αυτή και ότι η απειλή βιασμού προβλήθηκε ιδιαίτερα συνοπτικά, δεδομένου ότι μεταδόθηκαν σκηνές όπως περιγράφονται στα γεγονότα του Πίνακα Α' ημερομ. 11/1/2012. Επιπλέον, η Αρχή τονίζει ότι ως βία εκλαμβάνεται και η έκφραση απειλών άσκησης βίας και σημειώνει ότι και η λεκτική βία ενδέχεται να βλάψει το ίδιο όπως και η σωματική βία. Ως εκ τούτου, διαπιστώνεται ότι η προειδοποίηση «Κ - κατάλληλο για γενική παρακολούθηση» που δόθηκε από τον οργανισμό, δεν ανταποκρινόταν στο περιεχόμενο του συγκεκριμένου επεισοδίου της σειράς. Ως αποτέλεσμα, οι τηλεθεατές δεν ήταν ενήμεροι σχετικά με το περιεχόμενο του προγράμματος που παρακολουθούσαν.

Η επίδραση της τηλεοπτικής βίας στην παιδική ψυχολογία και ανάπτυξη, είναι ένα ζήτημα που έχει απασχολήσει πολλούς επιστήμονες ανά τον κόσμο και υπήρξε το αντικείμενο πολλών ερευνών. Οι πιο κάτω επιστημονικές μελέτες / έρευνες και θεωρίες, αναδεικνύουν την ανάγκη για προστασία των ανηλίκων από τις επιδράσεις της τηλεοπτικής βίας.

Η πρώτη μελέτη που διεξήγαγαν οι Λέοναρν Έρον και Ρόουελ Χιούζμαν του Ινστιτούτου Κοινωνικών Ερευνών του Πανεπιστημίου του Μίσιγκαν των ΗΠΑ το 1960 σε παιδιά που μεγάλωναν στη Νέα Υόρκη, έδειξε ότι η ποσότητα βίας που παρακολουθούν τα παιδιά στη τηλεόραση στα 8 τους, σχετίζεται με την επιθετικότητα που εκφράζουν μια δεκαετία αργότερα και με τη σοβαρότητα των εγκληματικών πράξεων που διαπράττουν 22 χρόνια αργότερα, στα 30 τους. Οι μελέτες που ακολούθησαν επιβεβαιώνουν την πρώτη (Ελευθεροτυπία, 9.1.2007).

Έρευνα του Πανεπιστημίου του Μπέρμιγχαμ της Μεγάλης Βρετανίας, προειδοποιούσε τους γονείς να προφυλάσσουν τους μικρούς τηλεθεατές από τις βίαιες σκηνές της μικρής οθόνης. Η έρευνα κατέδειξε ότι η κατανάλωση εικόνων φρίκης και βίας, η «παθητική τηλεθέαση» βίαιου περιεχομένου (τηλεόραση) καθώς και η «αμφίδρομη» (βιντεοπαιχνίδια), επηρεάζουν σημαντικά τα συναισθήματα των παιδιών και αυξάνουν τις πιθανότητες για να αναπτύξουν επιθετικότητα. (Ελευθεροτυπία, 9.1.2007).

Σχέση μεταξύ επιθετικότητας και τηλεθέασης κατέδειξε παγκύπρια έρευνα του Κέντρου Ερευνών και Ανάπτυξης του Intercollege Κύπρου με αντιπροσωπευτικό δείγμα 400 μαθητών / μαθητριών από 12 γυμνάσια και 12 δημοτικά σχολεία της χώρας. Η έρευνα κατέδειξε ότι τα παιδιά που παρακολουθούν περισσότερες από 1 – 2 ώρες τηλεόραση την ημέρα, είναι πιο επιθετικά από εκείνα που παρακολουθούν λιγότερη τηλεόραση. Επίσης, τα παιδιά που παρακολουθούν τηλεοπτικά προγράμματα σε προχωρημένες ζώνες, δηλαδή μετά τις 20:00 και, ακόμα περισσότερο, μετά τις 23:00, καθώς και εκείνα που παρακολουθούν προγράμματα με βία, είναι πιο επιθετικά από εκείνα που παρακολουθούν ψυχαγωγικά και προγράμματα χωρίς βία τις πρώτες απογευματινές και βραδινές ζώνες (Πρακτικά Συμποσίου για την Τηλεοπτική Βία, 12.10.2002, Πανεπιστήμιο Κύπρου).

Η προστασία των ανηλίκων αποτελεί πρωταρχική μέριμνα στις μέρες μας. Τόσο η Ευρωπαϊκή Επιτροπή όσο και το Συμβούλιο της Ευρώπης προωθούν ψηφίσματα,

αποφάσεις και οδηγίες που στοχεύουν στην προστασία των παιδιών. Στη Κυπριακή νομοθεσία, ο νομοθέτης θέλοντας να τα προστατεύσει από ακατάλληλα προγράμματα, θέτει περιορισμούς ως προς το περιεχόμενο των προγραμμάτων που μεταδίδονται εντός της οικογενειακής ζώνης.

Η έννοια της οικογενειακής ζώνης, η οποία διαρκεί από τις 5:30 μέχρι τις 21:00 ή τις 22:00, στηρίζεται στην αντίληψη ότι η είσοδος της τηλεόρασης σε κάθε σπίτι επιβάλλει σεβασμό και συμμόρφωση της, κατά τη διάρκεια της συγκεκριμένης περιόδου, με τους τρόπους και τους κανόνες συμπεριφοράς μιας οικογένειας. Στη διάρκεια αυτής της περιόδου, το περιεχόμενο των προγραμμάτων της τηλεόρασης επιβάλλεται να είναι κατάλληλο για όλη την οικογένεια. Η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου δίνει ιδιαίτερη έμφαση στα πιο πάνω θέματα και στην τήρηση της σχετικής νομοθεσίας από τους οργανισμούς.

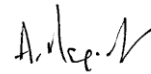
Ενόψει των ανωτέρων η Αρχή κρίνει και αποφασίζει ότι υπάρχουν παραβάσεις των κανονισμών **21(5)** (υποστοιχεία 2,7), **21(6)** (υποστοιχεία 3,8), **22(1)** (υποστοιχεία 4,9), **26(στ)** (υποστοιχεία 1,5) και **32(3)(α)** (υποστοιχεία 6,10) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Η Αρχή, σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου **3(2)(ζ)**, έχει δώσει στον οργανισμό το δικαίωμα να ακουσθεί και μπορεί να προχωρήσει στην επιβολή των, κατά την κρίση της, επιβαλλομένων κυρώσεων.

Παρά ταύτα και υπό το φως των περιστάσεων της υποθέσεως, η Αρχή δίνει στον οργανισμό την ευκαιρία να ακουσθεί και μετά τη διαπίστωση των παραβάσεων, για σκοπούς επιβολής κυρώσεων.

Η Αρχή καλεί τον οργανισμό, εάν επιθυμεί, όπως υποβάλει τις απόψεις του εγγράφως για σκοπούς επιβολής κυρώσεων μέσα σε **δεκατέσσερις (14)** μέρες από τη λήψη της

παρούσας. Σε περίπτωση που δεν ληφθεί απάντηση μέσα στην πιο πάνω προθεσμία, η Αρχή θα προχωρήσει στην επιβολή κυρώσεων.

(Α. ΠΕΤΡΙΔΗΣ)
Εκτελεστικός Πρόεδρος
Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου

ΑΡΧΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

(ΥΠΟΘΕΣΗ ΑΡ. 1/2012(3))

ΑΥΤΕΠΑΓΓΕΛΤΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΟΝ ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ «ΣΙΓΜΑ»

Ημερομηνία Απόφασης: 4 Ιουλίου 2012

Ενώπιον: κ.κ. Ανδρέα Πετρίδη, Εκτελεστικού Προέδρου, Αρτέμη Αρτεμίου, Αντιπροέδρου, Ανδρέα Κωνσταντινίδη, Χρυσανγής Αργυρού, Μαίρης Κουτσελίνη, Τίτου Κολώτα και Σπυρούλας Χριστοδούλου, Μελών.

ΑΠΟΦΑΣΗ

Στις **18 Απριλίου 2012** η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου αποφάσισε ότι στην παρούσα υπόθεση υπάρχουν παραβάσεις των Κανονισμών **21(5), 21(6), 22(1), 26(στ)** και **32(3)(α)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Οι πιο πάνω Κανονισμοί αναφέρουν:

21.–(5) «Οι σταθμοί έχουν την ευθύνη να διασφαλίζουν ότι οι τηλεθεατές ή ακροατές είναι πάντοτε ενήμεροι σχετικά με το περιεχόμενο του προγράμματος που παρακολουθούν.»

21.–(6) «Οι σταθμοί εξασφαλίζουν όπως τα προγράμματα τα οποία μεταδίδονται εντός της οικογενειακής ζώνης είναι κατάλληλα για όλο το κοινό, συμπεριλαμβανομένων και των παιδιών κάτω των δεκαπέντε ετών.»

22.–(1) «Με βάση τα κριτήρια που αναφέρονται στους παρόντες Κανονισμούς δίνονται προειδοποιήσεις σχετικά με τη φύση της εκπομπής, είτε αυτή βρίσκεται χρονικά εντός της οικογενειακής ζώνης είτε εκτός. Η προειδοποίηση αυτή έχει τρεις μορφές –

(α) Γραπτή προειδοποίηση στον ημερήσιο Τύπο και στα ραδιοτηλεοπτικά περιοδικά,

(β) ακουστική (λεκτική) πριν από την έναρξη της εκπομπής,

(γ) οπτική, με οπτική ένδειξη κάθε δέκα λεπτά στο κάτω αριστερό μέρος της οθόνης ως εξής:

(ii) (Κ) σε παρένθεση χρώματος πράσινου για προγράμματα κατάλληλα για γενική παρακολούθηση

(ii) (12) σε παρένθεση χρώματος κίτρινου για προγράμματα ακατάλληλα για άτομα κάτω των δώδεκα ετών

(iii) (15) σε παρένθεση χρώματος μπλε για προγράμματα ακατάλληλα για άτομα κάτω των δεκαπέντε ετών

(iv) (18) σε παρένθεση χρώματος κόκκινου για προγράμματα ακατάλληλα για άτομα κάτω των δεκαοκτώ ετών

(v) (Α) σε παρένθεση για προγράμματα έντονου ερωτικού περιεχομένου.»

26.-(στ) «Στις ψυχαγωγικές εκπομπές απαγορεύονται οι μεταδόσεις σκηνών ακραίας βίας.»

32.-(3)(α) «Απαγορεύεται η μετάδοση προγραμμάτων εντός οικογενειακής ζώνης που ενδέχεται να βλάψουν σοβαρά τη σωματική, πνευματική ή ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων και ειδικότερα προγραμμάτων που περιέχουν ερωτικές σκηνές ή σκηνές βίας.»

Η Αρχή, σύμφωνα με τις πρόνοιες του **άρθρου 3(2)(ζ)**, είχε δώσει στον οργανισμό το δικαίωμα να ακουσθεί και μπορούσε να προχωρήσει στην επιβολή των, κατά την κρίση της, επιβαλλομένων κυρώσεων.

Παρά ταύτα και υπό το φως των περιστάσεων της υποθέσεως, η Αρχή έδωσε στον οργανισμό την ευκαιρία να ακουσθεί και μετά τη διαπίστωση των παραβάσεων για σκοπούς επιβολής κυρώσεων.

Η Αρχή με επιστολή της ημερομηνίας **5.6.2012** κάλεσε τον οργανισμό, εάν επιθυμεί, να υποβάλει τις απόψεις του εγγράφως για σκοπούς επιβολής κυρώσεων μέσα σε δεκατέσσερις (14) μέρες από τη λήψη της επιστολής. Τονίστηκε επίσης ότι σε περίπτωση

που δεν ληφθεί οποιαδήποτε απάντηση μέσα στην πιο πάνω προθεσμία, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου θα προχωρήσει στη διαδικασία επιβολής κυρώσεων.

Ο οργανισμός δεν υπέβαλε οποιεσδήποτε απόψεις.

Η Αρχή θεωρεί ότι η επιλογή από τον οργανισμό της ώρας προβολής του προγράμματος ήταν ακατάλληλη, καθώς ήταν πολύ πιθανό το τηλεοπτικό κοινό τη συγκεκριμένη χρονική στιγμή να αποτελείται και από ανήλικους. Επίσης, ο οργανισμός δεν φρόντισε να λάβει τα κατάλληλα μέτρα ώστε να διασφαλίζει ότι οι ανήλικοι δεν βλέπουν ή ακούνε, ούτε μερίμνησε ώστε το πρόγραμμα που μεταδίδεται εντός οικογενειακής ζώνης να είναι κατάλληλο για όλο το κοινό, συμπεριλαμβανομένων και των παιδιών κάτω των δεκαπέντε ετών.

Η Αρχή, για πολλοστή φορά, επαναλαμβάνει ότι η προστασία των ανηλίκων αποτελεί πρωταρχική μέριμνα όλων σήμερα. Τόσο η Ευρωπαϊκή Επιτροπή όσο και το Συμβούλιο της Ευρώπης προωθούν ψηφίσματα, οδηγίες και αποφάσεις με στόχο να προστατεύσουν τα παιδιά.

Στην κυπριακή νομοθεσία, ο νομοθέτης θέλοντας να προστατεύσει τα παιδιά από προγράμματα μη κατάλληλα για παρακολούθηση, όπως προγράμματα που περιέχουν σκηνές βίας ή σκηνές που ενδέχεται να βλάψουν τη σωματική, πνευματική ή ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων θέτει περιορισμούς ως προς το περιεχόμενο των προγραμμάτων που μπορούν να μεταδίδονται εντός της οικογενειακής ζώνης, σε ώρες δηλαδή που παρακολουθούν και ανήλικοι και οι οργανισμοί οφείλουν να σέβονται αυτούς τους περιορισμούς.

Η έννοια της οικογενειακής ζώνης στηρίζεται στην αντίληψη ότι η είσοδος της τηλεόρασης στο κάθε σπίτι, επιβάλλει σεβασμό και συμμόρφωση προς τους τρόπους και κανόνες συμπεριφοράς μιας οικογένειας, από τις 5:30 το πρωί μέχρι τις 9:00 ή 10:00 το

βράδου, που ορίζεται ως οικογενειακή ζώνη. Στη διάρκεια αυτής της περιόδου, το περιεχόμενο κάθε προγράμματος επιβάλλεται να είναι κατάλληλο για όλη την οικογένεια.

Λαμβάνοντας σοβαρά υπόψη της όλα τα ενώπιόν της στοιχεία, τη σοβαρότητα των παραβάσεων καθώς και τη συμπεριφορά του οργανισμού ως προς τη διάπραξη παρόμοιας φύσεως παραβάσεων, η Αρχή αποφασίζει να επιβάλει στον οργανισμό κυρώσεις ως ακολούθως:

Για την παράβαση του Κανονισμού **26(στ)** των Κανονισμών 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000) που έγινε στις 22/9/2011 (υποστοιχείο 1) το διοικητικό πρόστιμο των **€1.000 –**.

Για τις παραβάσεις που έγιναν στις **25/9/2011** το συνολικό διοικητικό πρόστιμο των €2.000, όπως αναφέρεται πιο κάτω:

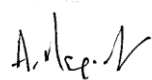
- Για την παράβαση του Κανονισμού **21(6)** των Κανονισμών 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000) (υποστοιχείο 3) το διοικητικό πρόστιμο των **€1.000 –**.
- Για την παράβαση του Κανονισμού **26(στ)** των Κανονισμών 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000) (υποστοιχείο 5) το διοικητικό πρόστιμο των **€1.000 –**.
- Για την παράβαση του Κανονισμού **21(5)** των Κανονισμών 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000) (υποστοιχείο 2), η Αρχή δεν επέβαλε οποιαδήποτε κύρωση, λόγω ομοιότητας των γεγονότων και συστατικών στοιχείων της συγκεκριμένης παραβάσης με εκείνα του υποστοιχείου 3.
- Για την παράβαση του Κανονισμού **22(1)** των Κανονισμών 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000) (υποστοιχείο 4), η Αρχή δεν επέβαλε οποιαδήποτε κύρωση, λόγω ομοιότητας των γεγονότων και συστατικών στοιχείων της συγκεκριμένης παραβάσης με εκείνα του υποστοιχείου 3.
- Για την παράβαση του Κανονισμού **32(3)(α)** των Κανονισμών 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000) (υποστοιχείο 6), η Αρχή δεν επέβαλε οποιαδήποτε κύρωση, λόγω ομοιότητας των

γεγονότων και συστατικών στοιχείων της συγκεκριμένης παραβάσης με εκείνα του υποστοιχείου 3.

Για τις παραβάσεις που έγιναν στις **28/9/2011** το διοικητικό πρόστιμο των €1.000, όπως αναφέρεται πιο κάτω:

- Για την παράβαση του Κανονισμού **21(6)** των Κανονισμών 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000) (υποστοιχείο 8) το διοικητικό πρόστιμο των **€1.000** –.
- Για την παράβαση του Κανονισμού **21(5)** των Κανονισμών 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000) (υποστοιχείο 7), η Αρχή δεν επέβαλε οποιαδήποτε κύρωση, λόγω ομοιότητας των γεγονότων και συστατικών στοιχείων της συγκεκριμένης παραβάσης με εκείνα του υποστοιχείου 8.
- Για την παράβαση του Κανονισμού **22(1)** των Κανονισμών 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000) (υποστοιχείο 9), η Αρχή δεν επέβαλε οποιαδήποτε κύρωση, λόγω ομοιότητας των γεγονότων και συστατικών στοιχείων της συγκεκριμένης παραβάσης με εκείνα του υποστοιχείου 8.
- Για την παράβαση του Κανονισμού **32(3)(α)** των Κανονισμών 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000) (υποστοιχείο 10), η Αρχή δεν επέβαλε οποιαδήποτε κύρωση, λόγω ομοιότητας των γεγονότων και συστατικών στοιχείων της συγκεκριμένης παραβάσης με εκείνα του υποστοιχείου 8.

Ο οργανισμός καλείται να εμβάσει προς την Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου το διοικητικό πρόστιμο των **€4000** που του έχει επιβληθεί μέσα σε τριάντα (30) μέρες από την κοινοποίηση σ' αυτόν της παρούσας απόφασης.

(Α. ΠΕΤΡΙΔΗΣ)
Εκτελεστικός Πρόεδρος
Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου